

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 8 fl. 50 cr., 8 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarchie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 8 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 8 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrația tipografiei arhdeocesane Sibiu, strada Măcelarilor 47

Corespondențe săntă a se adresa la:

Redacțunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 43.

Epistole nefrancate se refuză. — Articulele nepublicați nu se inapoiază.

INSERTIUNILE

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rândul cu litere garmon — și timbru de 80 cr. pentru
șe-oare publicare.

Revista politică.

Sibiu, în 15 August.

„Cestiunea croată”, s-ar părea, că a ajuns la sfîrșitul ei. Banul Pejacevici, pe lângă toate asigurările de mai nainte, a trebuit să ceadă. Guvernul unguresc a „invins”, căci banul Croației dându-și demisiunea și primindu-se demisiunea, după cum spune „Budapesti Közlöny”, va mai purta agendele numai până la alta dispoziție. Învingerea ungurească față cu Croația nu se va mărgini numai pe lângă persoana banului. Cu toate acestea rămâne întrebare deschisă, dacă croații se vor mulțumi cu situaționea ce le-o crează victoria aceasta. „Ungarische Post” tocmai aduce scirea, că toate foile croate revin asupra diferențelor dintre Croația și Ungaria și accentuează de repetite ori, că consemnat cu declaraționea partidei naționale.

Dela Zala Egerszeg să telegrafează, că în 24 n. a avut loc un esces mare contra jidovilor. La 2000 de oameni cetățeni, sodali și țărani înarmati cu săcuri și cu furci de fer au tabărât asupra locuințelor jidovesci. Causa escesului a fost, că un jidov a sărit cu cuțiul asupra unui creștin. Se vede că în Ungaria diferențele între jidovi și creștini încă tot nu sunt terminate.

„Le Temps” dela 22 August, scrie următoarele:

Să vorbit mult de un an în coace de alianță austro-germană. Să întrebă dacă înțelegerea celor două imperii germanice era basată pe convențiuni cu totul verbale și pe interesul comun al contracțanților, sau dacă au intrevenit între ele stipulațiuni scrise în urma călătoriei d-lui de Bismarck la Viena în toamna anului 1879. Era asemenea neliniște în privința duratei acestei alianțe; se întreba dacă avea un termen ficsat mai dinainte, sau dacă era încheiată pentru o perioadă nedefinită, și dacă era sau nu revocabilă după voința părților. Aceste preocupări se explică și se justifică prin locul ce alianța din Viena ocupă în politica generală. Cuvintele melanconice scăpate din gura lui de Beust a doua zi după Sedan: „Nu mai este o Europă!” s-au realizat; și evenimentele care s-au urmat dela 1870 n-au făcut decât se măreasă fărămițarea puterilor europene și isolarea tuturor puterilor. În mijlocul acestor desagățuni universale se ridică cu majestate alianța germanică, „fundată pe bronz”, după un cuvânt renunt; de patru ani ea domină politica europeană, și totul arată, că mult timp încă trebuie să conta cu ea.

Ne aducem aminte, că toamna trecută s-au ridicat bănueli în privința solidității și a duratei acestei sisteme de o aparență atât de imposantă. Declarațiile „Gazetei de Colonia” și ale diariului „Grenzboten” făcuseră de odată să se scie, că acordul încheiat între d. de Bismarck și comitele Andrassy era valabil numai pentru cinci ani și că se inspira în toamna anului 1884. Lumea s-a pierdut în conjectură asupra motivului acestei divulgări neașteptate, care atâtă cu atât mai mult curiositatea publică, cu cât ea coincide cu misterioasa călătorie a lui Giers, și totuș văzută în aceasta un memento adresat cabinetului din Viena și o presiune de a se pronunța pentru reinoarea într-un timp scurt a convențiunii a cărei inspirare era apropiată. Chiar la aceasta epocă comitele Herbert de Bismarck, fiul cel mai mare al cancelarului, se duse la Viena, și îndată după aceea intimitatea celor două puteri germanice, în aparență recită un moment, păru că devine mai strinsă ca nici odată.

De atunci mai multe fapte au confirmat aceasta apreciere; acordul vizibil, care dirige acțiunea respectivă a Germaniei și Austriei în afacerile dunărene și orientale; demersul respectuos făcut pe lângă împăratul Wilhelm de comitele Kálmány cu câteva dile mai nainte de întrevederea dela Ischl, distincția de suveranul german ministrului austriac al afacerilor străine, în fine acțiunea favorabilă vedetelor austriace, pe care o exercită într-un mod vizibil cabinetul din Berlin asupra curților din București și Belgrad au pus în evidență paralelismul perfect al celor două politice. Noțiunea ce ne dau aceste fapte despre condițiunile alianței austro-germane ar fi cu totul completată, dacă am pune temei pe o revelație neașteptată a unui diar oficios din Pesta: „Nemzet” pretinde a sci, că alianța austro-germană a fost reînnoită la finele anului trecut și durată să prelungită pentru șase ani.

Diarele germane nu au făcut încă ecoul acestui sgomot; el ne vine prin presa austriacă. Foile germane din Viena îl reproduc cu o placere îndestul de înțeleasă, dacă ne gândim la îngrijirile ce i causă ruptura alianței germane și isolarea elementului germanic din Austria față cu valurile slave. „Neue freie Presse”, care comentă că mulțimirea ce nu o poate ascunde informația dată de „Nemzet” și care pentru a linguri, fără îndeosebită, amorul propriu național al confratului său ungur, compara buna scire ce dă cu „o veselă fanfară de usor”, arată multe adevăruri, care militează în favoarea esactitudinii sale. Foaia vienesă își moderează veselia

printr-o înțeleaptă rezervă; ea convine că „Nemzet” primesc în adevăr inspirații guvernamentale, dar aduce aminte într-un mod tot atât de înțelept, că chiar diarele oficioase nu sunt infalibile și că de mai multe ori aserțiunile lor eronate au încurcat diplomația și au indus publicul în eroare.

Cetim următoarele în „Neue freie Presse” dela 22 August:

O depeșă din Berlin, pe care o găsim într-un diar silesian, dice că prin cercurile bine informate de acolo nu este considerată ca corectă scirea dată de „Nemzet” despre prelungirea alianței austro-germane și semnarea ei și de Italia, cel puțin într-acea ce privește partea relativă la Italia.

„Papismul”,

și starea actuală a bisericii ortodoxe în regatul României.

II.

Noi acum să ne ocupăm mai îndelalu cu ceea ce s'a făcut până acum la noi cu biserică, carea neprivesc în primul rang.

Strămoșii nostri au fost foarte dedicați credinței religioase. Ea îi imputernicea în luptele și necazurile vieții ordinare și politice, ea hrănea nădejdile lor la un viitor mai bun. Ei, putem dice, să născăruie creștini, simțul lor religios se desvolta în casa părintească prin exemplul cel bun al părinților, prin frequentarea regulată a cultului divin, unde în fruntea poporului se aflau totdeauna cei mai mari boerii cu familiile lor, și la țeară și în orașe. Boerii singuri cetățuiau și cântau la strană; ei întrețineau servitorii birericescii, ei faceau și întrețineau bisericile. Exemplul lor îl urmău și cei mai mici. Mănăstirile nu mai puțin, prin pietatea și ospitalitatea lor, întrețineau spiritul religios. Hramurile mănăstirilor erau țile de devotament și petrecere pentru toți îndeobște. Boerii întrețineau pe la bisericile lor scoli populare pentru formarea servitorilor birericescii și pentru călătorii poporului. Călugări și dascălii sau dieci de pe la biserici formau și ei scoli mici populare. Mai târziu s-au înființat și scoale mai înalte prin capitale, unde între altele se predă și teologia, pe căt le trebuia atunci.

Pe la începutul veacului present s'a înființat în Moldova cel întâi seminar pentru cultura clerului în Mănăstirea Socola, unde, pe lângă învățământul gimnasial se da și cel teologic, într-o sferă negreșit puțin dezvoltată. Durata lui însă nu a fost

FOITA.

Cristian Waldo

sau

CAILE NOROCULUI.

Roman de George Sand.

(Tradus din franceză de E. B.)

(Urmare).

Cu vorbele aceste, Cristian reîntrase în odaia sa; el avea acolo să aprindă luminările și să lăsa corina jos. Massarelli îl urmări închidând ușile galeriei în dărătușul său. Fiind Cristian în momentul acela nevoit să intreacă dosul, el își dăse, că banditul acela este capabil să profite de ocazie și să încercă să-l ucide; dară el îl desprețuia prea mult pentru a-l lăsa să observe neîncrederea sa, și continuă să promite, într-un ton atât de linistit, încât era de afectat acela să îl consideră miserabilul Massarelli, o pedeapsă riguroasă a infamiilor sale. Din norocire pentru nesocotitul Cristian, Guido nu era curios și el se ținea în distanță de a fugi, când adversarul său ar avea aerul să-i da una a conto socotelei plăti promise.

Ei bine, Cristiane, replică el, când cugeta că ar fi trecut înțărului bărbat mănia cea dintâi, se vorbim rece înainte de a veni la estreme. Eu

sunt gata să-i da seamă de purtarea mea, față cu mine; și nu să stă bine a injura cu vorbe goale pe un om, pe care scii bine, că nu-l poți săpări.

— Îmi pare rău de tine! respune Cristian iritat, mergând drept spre el. Să cer dela tine o dare de seamă, dela tine, lașul lașilor? Nu, Guido, un om de soiul tău se pălmue; și dacă să împotrivesc, trebuie să te bătu ca un câine; dar n'au să te băti cu el, pricepe? Slăbesce din glas și din ochi, canaie! În genunchi înaintea mea, s'au îndată acum să fie!

Guido, devenit palid ca moartea, se lăsă în genunchi fără a dice ceva; lacrimi groase de frică, de rușine s'au de mănie și curgeau pe obrazii.

— Ei bine, și dăse Cristian partea într-o degust și milă; acum scoală-te și dute: te iert; dar se nu te mai găsești vreodată în calea mea, și să nu mi te mai adresezi vreodată cu vorba, ori unde te voi întâlni. Tu ești mort pentru mine. Ești de aici calicule! odaia aceasta este a mea pentru două său trei oare.

— Cristiane, exclamă Guido sculându-se cu vehemență afectată său sinceră, ascultă-mă, numai cinci minute!

— Nu.

— Cristiane, ascultă-mă replică banditul repeindu-se spre ușă scării, prin care Cristian tocmai voia să-l scoată afară, eu am să spune ceva important, ceva dela care depinde averea și viața ta!

— Avearea mea, dăse Cristian ridând cu despreț, ea a trecut în buzunarul tău, hoțule! Dar a fost așa de puțin, încât acum nu mai gândesc la ea; că pentru viața mea ceară a mi-o lăsa!

— Ea a fost în mâna mea, Cristiane, replică Guido, care, cunoscând generositatea protivnicului și recăștigase siguritatea: ea mai poate veni a două oară în mâna mea. Tu mai înjură și resbunare a mă prea iritat; dară n'au putut uita că te am iubit, și, și acum, pe lângă înnoitele tale înjurări numai vina ta este, dacă nu te iubesc ca în trecut!

— Iți foarte multămesc, replică Cristian, dând din umeri Aid! Eu n'au timp să asculta fanfarona-dele tale patetice; le cunosc de mult.

— Eu nu sunt așa vinovat, precum credei, Cristiane; când te-am jăfuit în munții Cărpăților, nu mai eram stăpânul faptelor mele.

— Așa dic toți, cari sunt în ghilarele dracului.

— Eu am fost în ghilarele dracului, în adevăr; eu fost șef de lotri! Complicii mei tău denunciat ei ne-au pândit: dacă nu te-aș fi amețit, ca să te opresc de o improvizare nebună, ei te-ar fi ucis.

— Dar așa îți dătoresc multămîri, aceasta este concluziunea ta?

— Concluziunea mea, eată-o. Eu sunt pe cale a-mi face avere; măne voju fi deja în stare să restitu, ce am fost silit să-l lăsa să-ți ieșe oameni, cari nu i-am guvernă după placul meu, și

lungă; căci resboiul rusu-turc dela 1806—12 a închis seminariul. După încheerea păcei earăși s'a deschis seminariul; dar earăși fu impedeat de revoluționea întemplată sub Calimachu, apoi prin eteria grecească și prin resboiul rusu-turc dela 1828—32, când edificiul seminarial s'a prefăcut în casarmă, la care ocazie a și ars. S'a deschis din nou tocma la 1834. Tot pe atunci s'a înființat și în Muntenia căte un seminariu prin fie-care eparchie. Aceste seminarii înceau nisice cursuri mici și puțin desvoltate, din cauza, că ierarhii tărei fiind însăși puțin luminați prin învățătură, nu simțând necesitatea unui cler cult și înzestrat cu multă sciință, ba încă aveau prejudecătul, că multă învățătură strică oamenii.

Între acestea societatea civilă a luat o mare pre-facere, un avânt mare către cultură și către libertățile politice și individuale. S'a organizat țeară pe principii nouă, s'a înființat scoli publice primare pe la orașe și sate, gimnasi și licee. S'a trimis de guvern și de particularii avuți o multime de tineri prin străinătate, mai ales în Franția, ca să se lumineze acolo la focarele sciințelor și să aducă și propaga în patria lor cunoștințele acolo dobândite. Au venit încă și mulți străini, bărbați și femei, mai ales francezi și poloni, cari au deschis în țeară pensionate private de băieți și de fete, unde oamenii avuți da și dău până astăzi spre crescere și instruire copiii lor. Străinii acestia însă nu cresc și nu îstroează pe elevii lor nici pentru națiunea, nici pentru religiunea română, cipentru un cosmopolitism, favorabil lor. Tinerii, cari s'a dus în Franția, mai ales acei așa numiți „fiori de banigata“, puțini au dobândit o cultură sănătoasă, cei mai mulți s'a dat la desfrâneri și și-au insusit ideile cele mai extravagante, au perduț cu totul simțimile creștinescă și naționale, după ce s'a întrunită așa au continuat viața fiului celu perduț din Evanghelie, până ce și-au perduț toată averea clironomisă dela părinți și materială și morală, și împreună cu aceasta și însenmătatea lor politică și omenească. Pe de altă parte tinerii studenți români duși în străinătate, fără cultură religioasă, au dat acolo peste o ură și dușmanie mare în contra religiunii și a bisericiei, ură și dușmanie propagate în scoală sistematic contra absolutismului și a tendențelor de predominare a papismului asupra societății laice. Ura liberalilor francezi și germani contra bisericiei papiste, și-au apropiat-o și studenții români, și viind în țeară o au aplicat asupra bisericiei lor naționale, și au lucrat contra ei la toate ocaziunile favorabile pe ascuns și față. O au desprețuit, o au defăimat, ca pre un lucru netrebuitoriu, au curmat ori ce relație duhovnicească cu biserică, au ridiculizat cultul divin și clerul; cei mai buni au rămas indiferenți către religiune și biserică, socolindule ca nesce superstiții proprii clasei tărenesci. Unii au combătat-o sub pretecste politice, credând că religia ortodoxă a românilor ar putea servi ca o punte pentru politica cu-cheritoare a Rusiei. Alții au venit cu idei socialiste contra proprietății și moralei creștine, carea apără principiile cele sănătoasă pentru ordinea socială. Acesteia nu văd triumful lor, decât în ruinarea bisericii și în stingerea simțului creștinesc în popor. Mai sunt adunările secrete ale farmasonilor, al căror cosmopolitism earăși intimpină pedecă în biserică, carea nutresce simțul național al poporului, și ei o defaimă și propagă în tinerime ideile lor anti-române. Boerii nostri, cei mai mulți, nu

se mai duc acum la biserică românească, nici nu îngrijesc de densa, ca mai înainte, ci au lăsat-o pe mâna tăranilor, cari la rândul lor, obosiți de multe necazuri și suferințe și ei rar se mai duc căte odată la biserică, încât bisericile au remas goale, și pe ce merge se mai golesc. Ba nici profesorii și învățătorii, cari sunt datori a cultiva simțul religios și național al poporului, ori nici decum, ori foarte rar se duc la biserică; de asemenea elevii lor. La rari scoale este căte un preot, mai ales capabil, pentru predarea religiunii creștine, ba chiar în programe este destinat pentru aceasta abia două oare pe săptămână numai la clasele începătoare. Nu de mult reposatul Ministrul de culte — Conta, propuse un proiect de lege al instrucției publice, prin carele scotea cu totul de prin scoalele publice învățământul religios. Alți neofiti ai culturii acestei superficiale și fără nici o educație națională și creștinăscă și cosmopolită, se numesc pe sine liber-cugetători, combat cu înversunare biserică și ideile creștine, atât pe catedrele scoalelor căt și prin conferințe publice, și prin scrieri, răspândind în popor darvinismul, că adevărat omul este format din mămuță și că are aceeași soarte ca și animalele; combat existența lui Dumnezeu și nemurirea sufletului, spuind, că toate funcțiunile sufletesci se mărginesc în crieri, și că aceea parte a crierului, carea a servit până acum de receptacul al religiuniei, trebuie atrofiată prin necredință și prin încreștere de tot ce aparține religiunii. Prin urmare, omul nu-i rămâne în lume altă întă, decât satisfacerea instinctelor fisice și procurarea mijloacelor materiale. În asemenea confuziune intelectuală și morală se înțelege dela sine, că biserică noastră națională merge spre decadentă cu atâtă mai vîrtoș, că clerul nostru de sus până jos n'a fost pregătit pentru a rezista cu forță intelectuală și morală contra acestui resboiu mare al ideilor subversive, ce au înăpădit așa repede preste țeară și biserică noastră națională. Seminariele noastre sunt rău organizate și lipsite de direcție specială, carea trebue se dea elevilor caracterul apostolului creștinesc. Ele merg pre aceeași cale ca toate celelalte scoli din țeară de cultură generală, sub aceeași direcție a ministerului instrucției publice și substrase mai cu totul dela înjurirea episcopilor. Preoții ești de prin seminarii au o poziție socială puțin avantajoasă; ei trebuie se lucreze toată viața lor pentru nutririle lor și a familiei, din care cauza ei uită și ceea ce au fost învețat în scoală; de aceea ei nu fac alta decât să-văresc cultul obicinuit în dile de sărbătoare. Predică nu se aude prin biserici, pilda cea bună în traiu foarte adese lipsește, unii din ei țin crășme prin comune ca să-și procure ceva mijloace de existență, cu alte cuvinte îmiteză pe jidani în coruperea poporului cu beuturi spirituale; alții deserați de greutatea poziției lor, se dau însă la beție, împreună cu tăranii; alții se însoțesc cu furii; alții tărguesc cu serviciile religioase, locitorii tăreni vin și cer serviciile lor, la botez, la înmormântare s. a. Toate aceste necuvintă dău ocasiune dușmanilor bisericei a defaimă și mai mult religiunea și instituțiunile ei. Ideile de libertate, propagate în toate părțile au facut pre mulți a crede, că în diua de astăzi fiecarele este liber a trăi și a lucra cum îl place; nimeni nu este în drept ai pune frâu și regulă, nici al pune sub disciplină. Disfrâul acesta a străbătut și prin monastiri. De aceea adeseori vedem prin jurnale publicânduse scandaluri din viața clerului

român și toate jurnalele reproduc cu o satisfacție oare-care și ca un omagiu ideilor anticreștine, ce sunt la modă.

O nenorocire foarte mare a venit în timpul modern asupra bisericei noastre, aceasta este: Sărăcia. Străbunii noștri au fost dotat cu mare largă biserică națională ca să aibă la dispoziție sa mijloace îndestulitoare pentru cuvînțioasa întreținere și pentru cultura intelectuală și pentru fapte morale în profitul națiunii. Sub influența ideilor anti-religioase străine, averile bisericei s'a luat și s'a destinat la alte afaceri, rezervând numai o minimă parte pentru o sérăcăcioasă întreținere a cultului pe la catedrele episcopale și pe la bisericile fostelor monastiri. Din lipsă mai toate aceste biserici se ruinează, chiar pe la episcopii, cu mari greutăți se poate căpăta căte ceva pentru reparații, rar — și pentru noave construcții, în locul celor ruinate. Personalul bisericesc foarte puțin remunerat, încât duce o viață foarte grea. Toate cererile de îmbunătățire sunt zadarnice. Totul este aglomerat la guvern. Prin aceasta biserică a pierdut independența ei morală și materială, precum și putința de acțiune și inițiativă pe terenul spiritual și chiar considerația publică. Ea trebuie se meargă, unde o va duce guvernul.

Biserica ortodoxă are o poziție excepțională mai ales în statele ortodoxe; ea trăiesc în stat, împreună cu statul și în înțelegere cu puterile statului. Ea nu formează stat în stat, ca biserică catolică-română. Cu toate acestea guvernele înțelepte și creștine lasă bisericii pe tărâmul spiritual deplină libertate, precum și mijloacele trebuitoare pentru activitatea sa. Așa a fost la noi în trecut; așa s'a urmat în imperiul Bizantin, așa este în Rusia, unde clerul își are fondurile sale aparte sub administrația sinodului, de unde se întrețin episcopiele seminarie, facultățile de teologie și alte instituții bisericesc. Așa este chiar în Austria, unde biserică ortodoxă la sârbi și la români, își are fondurile sale în administrația lor sub controlul guvernului. Numai la noi astăzi bisericei nu i s'a lăsat nimic din averile sale în disposiție ca să poată lucra ceva de inițiativa sa pentru propăsirea sa intelectuală și morală afară de salare, ca la toți funcționarii statului. Chiar sinodul, carele este suprema autoritate a bisericei române, nu are la disposiția sa mijloace de a-și procura în localul convenabil, de a-și angaja ampliații trebitorii, de a-și forma o bibliotecă; chiar diurnele membrilor sinodului uneori nu se plătesc, neajungând mica sumă ce se pune în bugetul ministerului de culte. Această sărăcie a bisericei este o durere foarte adânc simțită de tot clerul, și discurgătoare.

Așa dar starea actuală a bisericei noastre în prezent se resumă: lipsă de cultură intelectuală și morală a clerului, stingerea treptată a simțului religios în popor și în clasele culte prin răspândirea doctrinelor anti-creștine și anti-sociale, direcție greșită în cultura clerului, părăsirea și ruinarea bisericilor, începând delă cele întreținute de stat, sărăcie bisericei materială și morală.

Să ne oprim acum puțin la biserică Romei, numită altminteră „biserica latină“ și catolică-română. De o mie și câteva sute de ani această biserică mare urmăresce două idei mari: primul sau dominarea preste toată biserică creștină, și domnia lumii, ca succesoră a dominației romane. S'a luptat secole întregi și cu bisericile naționale

cari, puține dile după aceasta, m'a jăfuit pe mine însumi și m'a lăsat într'o situație, ca și pe tine.

— Foarte bine au făcut, tu ai meritat-o.

— Mai scii Cristiane, ce sumă îți-ai luat?

— Sciu.

— Și fi vei măne încă în Stollborg?

— Nu sciu. Aceasta nu te privesc.

— Ba totuși! Mâne am să-ți aduc suma aceasta.

— Nu te osteni. Eu locuiesc în Stollborg, dar nu primesc.

— Totuși...

— Tac! Te-am ascultat destul.

— Dar, dacă îți aduc banii...

— Sunt aceia-și bani, cari mi-ai luat din buzunar? Așa-i că nu? De mult i-ai beut? Ei bine fiind că nu pot fi aceia, și fiind că, cari îmi oferezi nu pot proveni decât dela ceva și mai rău, nu-i primesc. Să-ți fie să și înceată odată cu fanfaradadele tale de restituție. Eu nu sunt așa prost a-ți crede și dacă îți-ai crede, n'ăști fi mai hotărât a-ți arunca în față prețul exploatațiilor tale murdare.

Cristian voia să scoată pe Guido afară, acesta însă asculta până în sfîrșit și ești de voie bună. Cristian voia să se incuie, precând domnul Goefle, învelit până peste urechi în blane, apărând pe scară cu manuscrisul său. Advocațul măncase în grabă sau nu măncase de loc; el a înghitit piesa și a străbătut repede în ea și temânduse că nu va avea timpul necesar de a se pregăti, el venise pe

jos, la lumina stelelor, ascundându-și glasul până ce întreba după odaia cu marionetele, în sfîrșit întrebând toate precauțiile unui aventurier tiner, la vre-un rendez-vous misterios de amor. În momentul acela el n'avea alt-ceva în cap decât burattini, el nu mai cugeta la misteriile din Stollborg, ca și când ele nu i ar fi chinuit spiritul nici când: însă urcând ușor scara, el a fost a două oară în astăsară, nevoit a trece foarte aproape de un personaj suspect, care cobora scara, și întâlnirea aceasta fi reaminti preoccupațiile sale în privința baronului Olaus, a lui Stenson și a reposatei Hilda.

— Stăi, zise el către Cristian, care îl felicită voios pentru zelul seu. Uităte la omul acela, care merge acolo, prin corridor, după ce sa întâlnit cu mine pe scară. A eșit de aici? Este el un servitor al baronului? Îl cunoști?

— Îi cunosc prea bine, și tocmai am fost nevoie ai spune vre-o căteva, respunse Cristian. Omul acesta, servitor sau ce o fi, este Guido Massarelli, despre care îți-am spus așa dimineață, ce am avut de face cu el.

— O! o! o! întâlnire ciudată! exclamă dl Goefle. Supărăcioasă pentru dta, poate. El e mănois pe dta, așa-i? Și decumva l'ai tratat precum merită, îți va face aici toate realele posibile.

— Că rău îmi poate face? El e așa laș! L'am făcut să ingenunchă înaintea mea.

— Apoi... eu nu sciu ce va face, sciu ce secret a descoperit!

— Un secret în privința mea?

— Nu, șise dl Goefle, care voise se vorbească, dară își aminti hotărirea să facătă a nu spune nimic de Stenson; dară, în sfîrșit dta ascundi pe Cristian Goffredi, sub masca lui Cristian Waldo, și el te va trada...

— Ce-mi pasă mie? Eu n'am pătat numele Goffredi. Sperez, că va veni o di, când aventurile mele singulare vor proba în favorul meu. Ei bine, am eu să mă tem de opinia publică? Sunt eu om lenes și desfrânat? Eu fmi bat joc de toți Massarelli din lume. Nu mi am făcut deja în Svedia și pe aiurea sub masca mea de bufon o reputație cavalerescă? Mie mi se atribue multe fapte frumoase pe care n'am avut ocasiune a le face, și eu sunt o persoană de poveste. N'am fost eu așa noapte printul regal al Svediei? De cumva renumele meu devinea fantastic, numi pot eu schimba numele în diua când voi avea în sfîrșit ocasiunea a trăi ca un om serios. Lucrul de căpetenie aici, și eu dic aceasta numai pentru dta, domnule Goefle, este că tinérul dela bal din astă noapte, pretinsul dtale nepot, să nu fie recunoscut sub masca lui Waldo. Căci, Massarelli n'a fost în noaptea trecută aici, de aceasta sunt sigur, și el nu scie nimic de aventura mea. El s'ar fi lăudat cu aceasta înaintea mea. La toată întâmplarea, dta n'ai decât a repeta și a

și cu guvernele mai ale tuturor națiunilor civilisate și necivilizate. De multe ori a fost învinsă și earăsi s-a apucat de luptă perpetuă, până ce ajunsese într-un timp a supune voinei sale și a umili pe împărații și regii țările apusului Europei. Dar după lupte seculare emancipându-se domnitorii de voine absolută a Romei papale, totuși iau recunoscut dominațiunea bisericelor din țările lor. Unele din acele țări ca să emancipeze bisericele lor de dominațiunea papală, au trebuit să-și modifice religiunea și să poarte lupte sângeroase seculare, ca să-și poată dobândi libertatea conștiinței lor cei revolte. Toate aceste lupte seculare ale Romei papale pentru ideile sale de dominațiune o au icsusit foarte.

S-au adunat mijloace mari, a creat o mulțime de instituții pentru prepararea luptătorilor abili, prin universități, seminarii, o mulțime de ordine călugărescă, cari toate au dat o mulțime de bărbați devotați bisericei lor, bărbați învechiți, apostoli și misionari plini de abnegație pentru papa și biserică lui, predicatori renumiți, scriitori însemnați cuvioși în viață lor. Mai ales ordinul Iesușilor a spăimântat lumea cu devotamentul, persistența și astuția lor. De multe ori au fost alungați din diferite țări; dar ei au sciat earăsi a reveni la locurile lor până ce pe urmă sub Piu IX-lea, ei au devenit a tot puternici și tot clerul catolic din toate țările a fost pus la dispoziția lor. Nu de mult au fost alungați din Germania și din Franța, dar ei au acolo ucenici lor, și negreșit că la timp favorabil earăsi își vor relua locurile perduite; căci aceea este o instituție, care nu se poate extingă; ea este organizată după sistemul farmazonilor.

Biserica papală cu mijloacele ei enorme materiale și morale, cu clerul ei format de Iesușii și chiar cu ordinul Iesușilor străbate cu ochi de Argus în toate țările de pe glob și nu dă înapoi nici odată dela celul pus odată, chiar sute de ani de săr cere până la ajungerea scopului său. Ea nu se spăie nici de persecuții politice, nici de necredință, nici de socialism și nihilism, nici de dușmania schismaticilor nici de nereesită timpură. Unde nu poate să înarmează cu răbdarea și aşteptarea timpului favorabil: unde se cere opoziție o comandă organelor sale cu risicol de a ajunge ei la temniță și aș perde pozițiunile lor sociale și glasul papiei totdeauna este ascultat. Papa este susținut prin o mulțime de jurnale în toate țările catolice. Propaganda se face și încă cu succes; așa în statele Americii protestante nici o dată numărul catolicilor n'a fost așa de mare ca astăzi, în timpul necredinței și al ideilor subversive; papa a trebuit să fundeze acolo câteva episcopate noi. În Anglia cea atât de dușmană papismului încă se observă inclinare către biserică Romei, mai ales în așa numitul partit ritualist. Orientul ortodox este mină de instituții de educație ale Iesușilor. În timpul prezent, când sciință să resboiu disperat religiunei creștine, biserică Romei a uimit lumea prin perseveranță în ideile și tendențele sale. Printr-un sinod universal, adunat din toată lumea catolică, în anul 1870 au proclamat dogma infalibilităței Capului său Papa. Scandalul în lumea civilisată a fost mare. Chiar unii din episcopi s-au fost revoltat. Teologii renumiți în Germania, ajutați de marea om de stat al Germaniei Bismarck, s-au desbinat de biserică Romei și au format o biserică independentă germană, sub numire de „Vechii catolici.“ Guvernul german

afirma adevărul, adeca, dta n'ai avut nici când nici nepot nici fiu natural și că dta nu esci în nici o privință responsabil de crăilicurile care le face caraghiosul Cristian Waldo prin lume.

— Eu rid de toate aceste! replică dl Goefle depunându-si perua și acoperindu-si capul cu o căciulă ușoară neagră ce-i o prezintă Cristian. Mă credi așa poltron, ca să mi fie frică de mătăhală acestui castel? Vezi, Cristiane, eu am să debutez ca demonstrator de marionete, ca operante, cum dici dta. Ei bine, dacă-ți va împuța cineva vr'o dată că ai fost saltimbanc pentru a trăi în profitul științei dta poți să spui: „Eu am cunoscut un bărbat, care a exercitat cu cinste o profesie serioasă... și care mi a servit de ajutor din placerea sa.

— Sau mai mult din bunăvoie să pentru mine, domnule Goefle!

— Din prietenie, dacă voesci; dta îmi placi; însă așă minți, dacă așă spui, că mi urit de ceea ce facem. Din contră, mi se pare că mă va desfășa enorm. Mai nainte de toate, piesa este încântătoare că se poate de comică, și pentru momente emoționale. Ai făcut bine că ai aranjat-o așa de a evita ori și ce aluziune. Aid, Cristiane să repetăm, numai avem decât o jumătate de ceas. Să ne grăbim. Suntem incuviati bine aici? Nu ne poate vedea sau aud niminea?

(Va urma.)

a alungat pe Iesușii de pe teritoriul statului său, a făcut legi restrictive contra clerului latin, supunându la controlul statului, a arestat și esilit pe cei nesupuși. S'a început o luptă înverșunată între Roma și guvernul german și la urmă îștețimea României a învins toată agerimea și politica lui Bismarck și lucrurile sunt aproape a se restabili în starea de mai înainte; căci altminteră nu se poate pacifica statul german, carele numără în sine vre-o 16 milioane de catolici.

(Va urma.)

Varietăți.

* (Carol regele României) a sosit la Viena Vineri seara cu trenul curier al drumului statului, la 7 oare 12 minute. Înainte de sosire pe peronul gării s'a aședat o companie de onoare din regimentul 48 de infanterie cu muzică. După aceasta au sosit comandanții de corp LMC Bauer, divisionarul LMC principale W indisch grätz, brigadierul MG. de Hillbrandt, legatul austro-unguresc la București baronul Mayer, legatul serbiei Bogicevici cu membrii legațiunii, cavalerii de onoare puși la dispoziția Regelui LMC. bar. de Cornaro și adjutanțul major de Plönies, presidențial poliției de Krticza, vicepres. locțiintei bar. Kutschera, directorul general al legațiunii române Greceanu și comisariul de poliție Pohl. Ceva înainte de 7 oare a sosit Maj. Sa împăratul, îmbrăcat în uniformă de mareșal cu cordoanul Stelei României și însoțit de adjutanțul general LMC bar. Mondel. Maj. Sa a primit salutările celor prezenți și între sunetele capelei care executa imnul poporul a trecut în revistă compania, în fruntea carei se aflau postați comandanții batalionului și companiei. Majest. Sa a conversat cu bar. Mayr și a primit prezentarea directorului legațiunii române, cu care a conversat timp mai indelungat. După ce a sosit trenul în hală și regele Carol s'a dat jos dintr'insul, a alergat împăratul înaintea lui și a salutat pe oaspele seu foarte cordial. Regele Carol, îmbrăcat în uniformă de colonel a regimentului său austriac, cu crucea cea mare a ordinului St. Stefan, a trecut mai întâi în revistă compania de onoare, pe când capela executa imnul poporului românesc. Împăratul a prezentat Regelui pe cavalerii de onoare. Regele a prezentat împăratului suita sa, pe legatul român la curtea din Berlin Varnav Liteanu, generalul Budisteanu, adjut. colonel Candianu-Popescu și majorul Negel. Lângă împăratul în trăsăru regele s'a dus în castelul imperial. Regele Carol a trecut a seara la 9½ ore prin Budapesta.

* (Multămită publică.) Direcția secolei elementare române gr. or. din cetatea Sibiului își ține de plăcută datorină a aduce la închiderea anului școlar 1882/3 tuturor stimaților binefăcători ai acestei scoale și cu deosebire On. Comitet al Asociației transilvane pentru literatură și cultura poporului român pentru repeștele daruri de cărți, și On. Reuniuni rom. cat. a altarului și anume p. t. Domnelor Amalia Steiner Anna Göllner și Regina Nemes pentru înzestrarea a 12 elevi și eleve săraci cu îmbrăcăminte profunda multămită a scoalei numite.

* (Programa) primirii și a festivităților, ce vor avea loc cu ocazia unei adunări generale a „Asociației pentru literatură română și cultura poporului român“

Marți în 16/28 August.

Primirea comitetului Asociației. Săra întrunire confidențială în localul societății de tir sub Temea.

Miercuri în 17/29 August.

Serviciul divin în biserică Sântului Nicolae din Schei la 8 oare dimineață.

Deschiderea adunării generale a Asociației la 10 oare a. m. în sala gimnasiului românesc.

Concert dat de „reuniunea română de gimnastică și de cântări“ din Brașov în sala hotelului Nr. I la 8 oare sara.

Joi în 18/30 August.

Înainte de prânz ședință. După închiderea ședinței prânz comun în sala hotelului Nr. I la 2 oare d. a.

Reprezentare teatrală în sala Redutei la 8 oare sara.

Vineri în 19/31 August.

Înainte de prânz ședință. După prânz vizitarea bisericii evangeliico-luterane din cetate (biserică neagră) unde se va ține o producție musicală cu acompaniere de organe la 4 oare. d. a.

Bal dat în sala hotelului Nr. I. la 9 oare sara

Sâmbătă în 20 August.

Excursiune în Poiana și eventual pe munțele Postovariu.

Brașov 10 (22) August 1883.

Comitetul de primire.

NB. Se aduce totdeauna la cunoștință d-lor oaspeți, că din 15 August, începând din momentul sosirii trenurilor, comitetul de primire va fi reprezentat la gară prin membrii de ai săi, provoшуți cu însemne ad hoc, pentru a fi la dispoziție dlor oaspeți. În casă însă când dintr-o cauză sau alta domnii oaspeți ar fi impiedicați de a veni în atingere cu membrii comitetului de primire, atunci să-le fie sprijină că la Casina română, strada Scheilor. Nr. 145 se află un birou permanent, de unde vor putea lua toate informațiile, de cari vor avea trebuință.

G. T.

* (Petrecerea dela Reghin) ni-o descrie dl cor. Geminus în chipul următor:

În 19 a. l. c. după cum s'a anunțat și în „Telegraful Român“ am avut mare fericire a lăsat parte la petrecerea de vară arangată în Reghinul săsesc de către tinerimea română din loc și giur despre care — până se vor da alte informații mai detaliate, — mă simt dator a vă împărtăși că, a fost o convenire românească ca și care nu s'a mai văzut pe aci nici odată, considerată atât după caracterul ei românesc cât și după mulțimea destinaților participanți. Tot ce are Reghinul mai ales și distins și mai cu seamă poporația din giur, s'a întrunit în aceea di sara în Pavilionul spațios din Promenada Reghinului.

În pauză s'a jocat „Calușerul“ de către 8 tineri în costum național românesc, cari din partea Românilor au secerat vii aplaude, iar din străini admirație.

Din cununa frumoasă a damelor mai tare au a tras atenția tuturor cele ce s-au prezentat în vestimente românești între cari doamnele Maria Șagău, Livia Șandru, Sabina Todea, Sofia Butnaru și șoarele Paraschiva Tanco, Aurelia Popescu, Elena Fulea. Între celelalte s'a destins prin amabilitate și grădiositate șoarele sorori Colceriu din Dâmbovicioiu și Augur din Ocnita, șoara Victoria László din Szt. George, asemenea șoarele: Ilma baronesa de Konradsheim, Emma Helvig, Emma Göllner și Albertina Wagner. Succesul material a fost pretește așteptare satisfăcător. Comitetul arangiator — până va da răjiocinii public — și cu deosebire președintele său d. Dr. A. Ceusan, care și-a atrăstăma și recunoștința tuturor acelora cari au avut onoarea a-l cunoasce în persoană s-au ai cerut ajutorul ori consiliul, primească multămită cea mai sinceră precum și asigurarea, că publicul român din aceste părți va sprințini totdeauna întreprinderile și nisuințele laudabile ale tinerimei mai cu seamă având în fruntea sa pre un atare demn conducătorul.

* (Convocare). Pe baza Cercularului Ven. Cons. arch. ddto 4 Iulie a. a. Nr. 2686 Scol — convoc prin aceasta pre toți invitații, membrii ai „reuniunii inv. gr. or. români din districtul Făgărașului“ preconisate și pre alți dni, membri și binevoitori ai acestei reuniuni, — la adunarea generală ordinată, carea se va ține în Făgăraș din 24—27 August a. c.

Făgăraș, 12 August 1883.

Vincențiu Grămaș m. p.,
președinte.

Mai nou.

În Carlopag (Croatia) în 25 August n. a avut loc o sesere contra insignelor cu inscripție ungurească. Insignele fură cu violență depărtate. În Bistrița din apropierea Carlopagului la ocazia unei excese contra insignelor, primarii fu uciși de popor.

În comitatul Zala-Egerszeg tumulturile contra jidovilor au dimensiuni tot mai mari.

Loterie.

Sâmbătă 25 August 1883.

Viena:	58	66	76	60	85
Timișoara:	65	87	5	9	89

Bursa de Viena și Pesta.

Din 25 August n. 1883.

	Viena	B-pestă
Renta de aur ung. de 6%	119.85	119.80
Renta de aur ung. de 4%	88.25	88.30
Renta ung. de hârtie	86.50	86.95
Imprumutul drumurilor de fer ung.	139.—	138.75
Emisiunea de oblig. de stat dela drumul de fer oriental ung.	91.80	91.75
II emisiune de obligații de stat dela drumul de fer oriental ung.	114.25	114.—
Achiziții de bancă austro-ung.	837.—	837.—
Achiziții de bancă de credit ung.	294.—	293.75
Obligații urbariale transilvane	293.20	293.80
Obligații urbariale croato-slavonice	98.50	98.75
Datorie de stat austriacă în hârtie	78.35	78.65
Datorie de stat austriacă în argint	79.90	79.80
Galbin	5.65	5.65
Napoleon	9.50	9.49
100 marce nemțesci	58.40	58.40
London (pe poliță de trei luni)	119.80	119.80

Nr. 307

[486] 1-3

CONCURS.

Pentru intregirea posturilor învățătorescii, la scoalele conf. din comunele aici numite — în protopresbiteratul Hategului, se deschide concurs cu terminul până la 15 Septembrie st. v. și anumit:

I. În Nucșoara cu filia Mălaști, cu salarul anual 250 fl. quartir și lemne de foc.

II. Teline, cu salar 160 fl. quartir și lemne.

III. Ghelariu, cu salarul 200 fl., quartir și lemne.

IV. Grid, cu salarul 170 fl., quartir și lemne.

V. Cinciu cu filia Cerna, salarul 145 fl. quartir și lemne.

Concurenții au așa așterne cerele instruite conform prescriselor legii, la subscrисul, până la terminul sus însemnat.

Hateg 11 August, 1883.

În conțelegeră cu comitetele parochiale.

Ioan Raț m. p.,
protopresbiter.

Nr. 221

[483] 2-3

CONCURS.

Pentru intregirea parochiei vacante de clasa III Nadașdia, protopresbiteratul Geoagiu II se scrie concurs pe baza ordinării Prea venerabilului Consistoriu archiepiscopal dtd 13 Iuliu a. c. 1883 Nr. 2547.

Emolumentele sunt:

1. folosirea cimitirului, care după foaia catastrală are o estensie de 1 juger 500⁰ cu un venit anual de 20 fl.

2. Venitele stolari preste tot computate aduc un venit anual de 100 fl.

3. Dela 68 de familii căte una din lucru amesurat stărei parochienilor, cu carul, cu plugul sau cu palma, cari dau un venit anual în suma de 54 fl.

4. Dela 68 familii căte două măsuri mari cucuruz nesfârmat, cari dau un venit anual în suma de 60 fl. v. a. — suma totală de 234 fl.

Doritorii de a ocupa aceasta parohie au de așa așterne petițiunile instruite conform dispozițiunilor statutului organic și a regulamentului consensual la subscrисul oficiu protopresbiteral până la finea lunei lui Aug. 1883.

Oficiul protopresbiteral al Geoagiu II, în Secărămbă la 4 August 1883. În conțelegeră cu comitetul parochial din Nadașdia.

Sabin Piso m. p.,
protopresbiter.

Nr. 279.

[482] 3-3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de învățătoriu devenit vacanță la clasa I a scoalei elementare gr. or. române, constătoare din două clase, din comună Turcheșiu protopresbiteratul I al Brașovului, se scrie concurs cu termin până la 31 August a. c. st. v.

Emolumentele impreună cu acest post sunt:

Salar anual de 250 fl. v. a. solvind în patru rate anticipative, cu prospect de a se mări la 300 fl. v. a. quartir liber în edificiul scoalei și trei stângini lemne de foc.

Dela concurenții se cere așa instrui petițiunile lor conform legilor din vigoare, documentând și aceea, că sciu bine cântările bisericescii, fiindcă învățătoriul care se va alege va fi

dator nu numai a țină scoala de reprezintă cu un despărțemēnt al tinerimii scolare ci și a propune cântările bisericescii la toți elevii din ambele clase ale scoalei, numai pe lângă salariul de mai sus, fără altă remunerăriune.

Concursul să se astea în la subscrissul oficiu protopresbiteral până la terminul de mai sus.

Brașov, 5 August 1883.

În conțelegeră cu comitetul parochial respectiv.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al trac-tului Brașovului I.

Iosif Barac m. p.,
protopresbiter.

Anunciu.

Subsemnatul am întocmit quartirul meu sfătitor în **Brașov strada Ciocrac Nr. 1467** pentru a putea încuartera elevi de ai scoalei gimnasiale, reale, comerciale și normale ort. res. de aici pe lângă condițiile cele mai favorabile.

Brașov 14 August 1883.

Ioan Aron,
sfătitor.

[487] 1-3

TELEGRAMĂ DIN PARIS.

Noi am fost recercăți, de a publica aceasta telegramă pentru speciala sa însemnatate.

Societatea de comerț francesă a deschis chiar acum în cetatea principală și reședință Viena o Filială a articlelor sale și vine obiecte cu prețuri ne mai pomenite, în lumea comercială europeană.

și spădează atari în toate părțile de lume pentru bani trimiși înainte (solviți momentan) sau cu rambursă postală, până atunci, până când este încă oare care proviziune de obiecte aici.

Marfa constă din obiectele cele mai necesare, lucrate mal bine, mai practice și ne mai pomenit de eftine, de care are necondiționat lipsă ori ce economia de casă și fiecare familie, și fiind că societatea are filiale și în: Paris, Londra, Brusela, Amsterdam, Marsilia, Lille, Kopenhaga, Varșovia, Petropole, Geneva, Zürich, Mailand și Turin, așa dară unde cumpără mai întreagă Europa, sperăm, cum că și locuitorii monarhiei austro-ungare vor folosi acoastă ocasiune, carea nu se va mai da mai mult, și vor recomanda în interesul lor propriu că se poate de mult, pentru că eftinătatea aceasta necredibilă.

a pus în uimire lumea întreagă.

Voiește cineva să aibă ceva întru adevăr bun, practic, absolut necesar și prelungă aceasta încă ceva ne mai pomenit și necredibil de eftin, atunci să folosească aceasta ocasiune scumpă, carea nu va mai ocure în decurs de 100 ani și să comande că se poate de iute și de mult. Cu stimă **Societatea de comerț francesă.**

În magazine este depositat următorul număr de marfe:

- 5000 de orloage de busunariu — Cylinder din platina cea mai fină de argint, regulate pe minută, mai înainte cu 14 fl., acum numai cu 5 fl. 25 cr — Un obiect foarte elegant. Cu o garanție pentru mersul acurat de 5 ani.
- 2325 orloage-Anker cu 15 rubine (curate) adeverate, repasate pe secundă excelent, mai înainte cu 21 fl., acum numai cu 7 fl. 25 cr. Coperisurile sunt fine. Platină de argint, gravat. Cu garanție de 5 ani.
- 3650 orloage remontoir de aur doublé, de tras la toartă, fără cheie, cu uvrăgiu fin regulat de platini, recunoscut de orologii cel mai bun și este în lume, mai înainte cu 24 fl., acum numai cu 10 fl. 25 cr.
- 1400 orloage adeverate-remontoir, de argint curat și probat de 13 loji, de tras la toartă, fără cheie, cu întocmire pentru arătoriun și cu uvrăgiu adeverat de platini privilegiată, repasate pe se cundă, un preț necredibil, intru adeveră ne mai pomenit de eftin: mai înainte cu 35 fl., acum numai cu 16 fl. 50 cr.
- 4200 orloage franceze de deșteptat, și ca orloage de masă foarte elegante, toate cu aparat de făcut sgomot, mai înainte cu 12 fl. acum numai cu 4 fl. 80 cr., foarte ac modate pentru fie-care fa milă și pentru fie-care meser as.
- 4980 mantele de ploaie americane de-Kautschuk, în toate mărimele, de o parte ca palton elegant, de altă parte cu mantea de Kautschuk, printr-oare nu străbate frigul și umedeala, mai înainte cu 18 fl., acum numai cu 9 fl. 80 cr. Vestimentul cel mai pratic și mai estin; o căciulă (coif) ele-gantă tot la acest vestiment cu 1 fl.
- 6500 dusine de unelte de mâncare de argint de Britania. Marfa cea mai bună și mai grea, adeverat engleză. Singurul și unicul fabricat în lume, care și după o folosire de 30 de ani ramane așa de alb ca argintul curat de 13 loji, mai înainte o dusină cu 12 fl. acum 12 bucati la olală numai 3 fl. 25 cr. Toate uneltele de mâncare anunțate de alte firme sunt numai imitații.
- 15000 dusine de linguri de mâncat de argint de Britania, de cel mai greu tel (calitate), care ramane totdeauna albe. Aceste linguri nu se pot deosebi de lingurile de argint curat de 13 loji. Mai înainte cu 8 fl., acum numai cu 2 fl. 50 cr. Toate 12 lingurile de ca-
- fea însă, mai înainte cu 4 fl., acum cu 1 fl. 20 cr. Cu deosebire de recomandat.
- 2000 de linguri mari de usos supă de argint de Britania, fabricatul cel mai greu și mai solid, care ramane totdeauna albe, mai înainte cu 5 fl., acum numai cu 1 fl. Linguri mari de lapte mai înainte cu 3 fl., acum numai cu 50 cr
- 2180 dusine de tase englezesti de Britania, îmbrumătate foarte fin, mari și bucate numai cu 1 fl. 75 cr. la olală. Important pentru ospătării, cafele și priări.
- 5000 părechi de sfeșnice de salon, de oxyd de argint Britania, își păstrează sub garanție totdeauna coloarea, în fasonul cel mai elegant gotic, mai înainte cu 5 fl. acum cu părechi numai cu 1 fl. 15 cr. Foarte eftin.
- 6000 cutii de zăchar, cu copriș argintit și cu tasă de argint de Britania, bucate numai cu fl. 1.20.
- 3570 fuste pentru dame—Jupon-Moiré, pompoase, cu plissé duplu colorat, un vestiment de tot practic neprețuier, mai înainte cu fl. 7.50, acum cu fl. 2.80.
- 4780 năfrâmi de iarnă, pentru dame din lana cea mai curată, în colorile de brillant cele mai nouă precum roșu, alb, sur, brunet, violet etc., în o coloare sau în mai multe culori, bucate numai cu fl. 1.25.
- 3970 năfrâmi de Cachemir, negre cu ciucuri de mătase gri franjozești, de 1/4 de mare, o năfrâmă de tot elegantă, folosită și practică. Prețul de mai înainte fl. 12, acum numai fl. 3.85. Fie-care damă, fie avută ori serănată să se procură sub orice condiție această năfrâmă admirabilă.
- 3000 cămăși pentru bărbați din cel mai bun Shirting cu pept neted sau după fason, mai înainte fl. 4.50, acum numai fl. 2.50. Pepturile sunt toate quadruple.
- 5250 cămăși pentru dame cu multe broderii svetiane și pompoase, mai înainte 6 fl. acum numai fl. 2.50. Premiate pentru calitatea excelentă.
- 6000 corsete de noapte pentru dame, cu broderii admirabile și pompoase preste întreaga lor lungime, mai înainte 7 fl. acum numai fl. 2.50. Un vestiment pompos pentru fie care damă.
- 3450 ismene pentru dame, cu plissé și cu broderii, sau din Prima-Chiffon sau din Barchent greu, mai înainte fl. 4.50, acum numai fl. 2.50. Să pentru bărbați.
- 2000 ineluri cu briliante. Imitație. Fabricatul cel mai nobil și mai amăgitor cu splendoarea lui
- ciul) cea mai pompoasă și necredibilă, puse în aur doublé, mai înainte cu 10 fl. acum numai cu 3 fl. toate în Etui foarte fin de catifea.
- 2000 de părechi de cercei cu briliante. Imitație. Puse (petrite) în argint curat de 13 loji, cu 2 bumbuți, care nu se pot deosebi nici un aurariu din lume de cei adeverăți, mai înainte cu 12 fl. acum numai cu părechia, în Etui fin de catifea cu 3 fl. 50. Un obiect pompos.
- 1600 medailoane cu briliante. Imitație din aur doublé, provăduite cu imitațiile cele mai frumoase de briliante, care nu se pot deosebi de aurul curat. Mai înainte cu 9 fl. acum numai cu 3 fl. 50. Un obiect pompos.
- 1200 braslete cu briliante, chiar ca cele adeverăte, nici un aurariu din lume nu le poate deosebi de cele adeverăte, cu imitațiuni de biliante, mai înainte cu 16 fl. acum numai cu 3 fl. O minune în lăsruri de prețioase.
- 1750 broșuri cu briliante. Imitație în margini foarte fine de imitațiile de argint provăduite cu mai mult de 20 de petri prețioase imitate, mai înainte cu 12 fl. acum numai cu 2 fl. 50.
- 5000 lanțuri de orloage de aur foarte fin imitat, lanț după, care nu se poate deosebi de cele adeverăte, în fasonul cel mai fin de aur, bucate numai cu 2 fl. 50.
- 5000 cămăși de mătase — Finish, fabricat saxon, de tot folositore pentru încucigurarea recelei, bateat numai 1 fl. 50, o trebuință absolută pentru barbați și doamne.
- 5000 corsete cu rețea și cu lână, fabricat american. Un obiect de trebuință absolută pentru fiecare om. Seu contra recelei, numai cu 1 fl. 50. Excelente pentru bărbați și doamne.
- 5000 corsete de lână lucrate cu artă, fabricat englezesc, necesare pentru bărbați, doamne și copii, bucate cu 1 fl. 50.
- 5000 ismene de lână lucrate cu artă, fabricat francez, o trebuință absolută pentru bărbați și doamne, garanție contra recelei, foarte elegante, bucate cu 1 fl. 50.
- 5000 pachete de Himalaya, fabricat american, necesare pentru bărbați și doamne, se poată pe corpul gol sau prete cămașă, în timpuri reci și umede, bucate cu 1 fl. 50.

Ca document a solidității celei mai stricte să primește fie-care obiect, care nu convine, îndrăptă, și paralele să refițor, fie-care comandă este așa dară fără risco.

Comandele să efectuește, să că se fac cu rambursă postală, sau că să trimite suma mai înainte, chiar așa de consciințios, ca și când respectivul ar fi de față în persoană.

Să se convingă fie-care prin o probă despre eftinătatea ne mai audita.

[488] 1

Adresa unde sunt de a se face toate comandele: A. Fraiss, Hauptdepot internationaler Fabricate, II. Bezirk, obere Donaustrasse Nr. 107, WIEN.